

*Voor deze foto naar het thuisland kochten de Turkse textielarbeiders tweedehandspakken
en leenden ze de Mercedes van een bevriende garagist (foto vzw Kardelen)*

**Every picture tells a story:
tentoonstelling 40 jaar
Turkse Migratie in Gent**

Piet Creve, Amsab-ISG

In het voorjaar van 2003 konden de Gentenaars gaan kijken naar een tentoonstelling over 40 jaar Turkse migratie in België. Op het kabinet van de schepen van Cultuur en Toerisme rijpte het idee dit verhaal een eigen Gentse invulling te geven. Begin september kwamen daarrond voor het eerst een aantal mensen samen. Na enig aftasten en zoeken vormde zich een equipe van mensen van wel twaalf organisaties en enkele geïnteresseerde individuen. Een rode draad was vrij snel gevonden: vanaf 1963 rekruteerden Gentse textielbedrijven Turkse arbeiders en Gent heeft een eeuwenlange traditie van vooral katoen- en vlasweverijen. Zo kreeg de tentoonstelling een scenario met drie onderdelen: een eerste deel over de situatie van de Gentse textielsector na de Tweede Wereldoorlog en de grote vraag naar buitenlandse arbeiders en een tweede gedeelte over de eerste Turken die naar Gent kwamen: waarom ze Turkije verlieten, hoe het hen hier verging, wat ze deden na het teloorgaan van de Gentse textielindustrie... Het derde deel zou de klemtoon leggen op de Turken die besloten in Gent te blijven wonen. Het scenario zag er mooi uit, maar het

was nu zaak dit op heel korte termijn te stofferen: op 17 november moest de tentoonstelling openen. Dit huzarenstukje is gelukt en dat is te danken aan de gedreven samenwerking van mensen uit stadsdiensten en daarbuiten, aan mensen uit de Turkse gemeenschap in Gent en Vlamingen die het thema een warm hart toedragen en aan het zoeken én vinden van boeiend materiaal zowel in Gent als in Emirdag, de streek in Turkije vanwaar de meeste Gentse Turken afkomstig zijn.

De bijdrage van Amsab-ISG bestond erin het concept van de expositie mee uit te werken en te zorgen voor beeldmateriaal. Tot 17 januari dit jaar stond de tentoonstelling in het Administratief Centrum van de stad op de Zuid, een plek waar niet alleen alle vreemdelingen moesten langskomen voor hun papieren, maar ook alle Gentenaars die iets te regelen hebben in verband met huwelijk, rijbewijzen of identiteitskaarten. De rest van het jaar is ze nog te zien op diverse locaties in Gent, onder andere in moskeeën. Voor precieze informatie wanneer ze zich waar bevindt en voor rondleidingen kan u terecht bij de Stedelijke Integratiedienst (09/265.76.94 of marc.vanacker@gent.be). Omdat de tentoonstelling gaat rondreizen, is ze vrij klein gehouden, maar die omvang is omgekeerd evenredig met de weerklink die ze krijgt. Zowel de geschreven pers als de audiovisuele media besteedden heel wat aandacht aan het initiatief. Maar meer betekenisvol is de reactie in de Turkse gemeenschap: van de affiche zijn enkele honderden exemplaren bijgedrukt. Heel veel mensen willen de affiche als herinnering. En op de golf van

enthousiasme kwam een stoutmoedig idee aansurfen: de tentoonstelling naar Emirdag brengen. Dat lijkt er aan te komen: als alles volgens plan verloopt, is de expositie in juni te zien in Ankara en in juli en augustus in Emirdag zelf. Eigenlijk is dat de logica zelve. Migratie is altijd het verhaal van vertrekplaats én aankomstplek, van oude én nieuwe wortels.

Met de tentoonstelling *40 jaar Turkse Migratie in Gent*, steekt het stadsbestuur twee keer zijn nek uit. Op de eerste plaats is er natuurlijk het politieke signaal: "Op het ogenblik dat diversiteit herleid wordt tot dualiteit, toont cultuur ons de rijkdom van het verschil in plaats van enkel het verschil."⁽¹⁾ De politieke partij die aan het benadrukken van die verschillen een grimmig programma heeft opgehangen, bleef rond dit initiatief tot nu toe opvallend stil. Maar er is meer. Tot heel recent kwamen de geschiedenis en het erfgoed van etnisch-culturele minderheden nauwelijks aan bod: noch in de wetenschappelijke wereld, noch in de culturele wereld. Op politiek niveau ging de aandacht vaak niet veel verder dan de hete actualiteit. Zo gaf voormalig Vlaams minister van Gelijke Kansen Mieke Vogels eind 2002 aan een onderzoeksteam van de K.U.Leuven de opdracht een grootschalige enquête te doen bij de allochtone gemeenschappen.⁽²⁾ Enige tijd daarvoor waren Abou Jahjah en de AEL als kometen het nieuwsfirmament binnen geschooten...

Vandaag lijkt de belangstelling toe te nemen en wel op meerdere terreinen. De Turkse culturele vereniging Kardelen speelde een cruciale rol bij het opsporen van materiaal voor de tentoonstelling,

zowel hier als in Turkije. Interesse van etnisch-culturele minderheden in hun eigen verleden en participatie aan initiatieven die hun geschiedenis in beeld brengen, zijn noodzakelijke voorwaarden om de aandacht voor dat erfgoed een meer permanent karakter te geven. Dat op ongeveer hetzelfde moment Gent Cultuurstad een poging deed om het verspreide erfgoed van migranten in de Gentse regio sinds 1945 in kaart te brengen, was meer dan meegenomen. Zo bestaat er nu een kans dat het materiaal dat naar aanleiding van deze tentoonstelling boven water kwam, niet weer verdwijnt en kunnen andere etnisch-culturele minderheden ook in beeld komen. Want uiteindelijk is migratie 'a never ending story'.

(1) Uit de toespraak van Sas van Rouveroj, schepen van Cultuur en Toerisme, bij de opening van de tentoonstelling op 17 november 2003.

(2) *De Morgen*, 30.11.2002. p. 4.